

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

322 פ"ק 099 nfe תפ"ח ט"ז ז' י"ל 322

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: הצורך לשלוח 24 מרגלים?

כ"ב, אף תלמיד חכם צריך להיות בקי בעשרים וארבעה ספרים. ע"כ. ובא ללמד, כי ארץ ישראל בלי תורה אינה שווה כלום. כמו שכתב החפץ חיים (עה"ת פרשת ואתחנן) על מה שנאמר בהגדה של פסח: "אילו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל דינו", לא כתוב הפוך, רואים שלא שייך ארץ ישראל בלי תורה. וכך כותב האור החיים הקדוש בפרשת בהר (פרק כ"ה פסוק ב') שכל נתינת ארץ ישראל היתה על דעת שילמדו בה את התורה הקדושה.

וכפי שמבואר בחידושי הריטב"א על הגמרא בשבת (פג). על דברי הגמרא: "מכאן מודעה רבה לאורייתא", שלמרות שלאחר קבלת התורה יכולים היו בני ישראל לבוא בטענה כי אנוסים היו לקבל את התורה, שכן כפה עליהם הר כגיגית וממילא פטורים הם מלקיימה מדין אונס. מ"מ מאז נכנסו בני ישראל לארץ ישראל בטלה טענה זו, שכן ארץ ישראל לא ניתנה להם אלא בתנאי שיקיימו בה את התורה ומצוותיה, כפי שנאמר "ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים יירשו בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו".

ורצה משה בזה ללמד את המרגלים, לבל יטעו וימדדו את הארץ על פי מעשיה עכשיו, כיון שכרגע אין בארץ ישראל תורה. ולכן אף שראו ש"ארץ אוכלת יושביה", אבל זה בגלל שאין בה תורה. ודומה לאחד שנכנס לבית סגור ואין מקום לאויר להיכנס, החל לצעוק איך אפשר לגור בדירה זו. אמר לו השני: שוטה, הלא הבית טוב וגבוה, וכל הסיבה שאין אויר בגלל שהוא סגור וחנוק, תפתח את החלונות יתחלף האויר ותראה שטוב לגור בו.

כך ארץ ישראל, בלי תורה אין אויר, לכן היא אוכלת יושביה, אבל כשיכנסו עם התורה יתחלף האויר ויכנס אויר של תורה שהוא אוירה הטבעי, ובזה תהיה ארץ טובה.

בזה יש לבאר מה שמצינו את המספר עשרים וארבע אצל בית המקדש, הפרוכת במשכן שהפרידה בין קדש הקדשים להיכל נארגה מחוטים שכל אחד מהם היה כפול כ"ד (יומא ע"א), וכן שנינו במשנה בתענית (כז) שלעבודת בית המקדש "התקינו נביאים הראשונים (שמואל ודוד כפי שמבארת הגמרא שם בדף כז) עשרים וארבעה משמרות, על כל משמר ומשמר היה מעמד בירושלים של כהנים של לויים ושל ישראלים".

וכן בברכות (כט): הני עשרים וארבע דתעניתא כנגד מי? אמר רבי חלבו: כנגד עשרים וארבע רגנות שאמר שלמה בשעה שהכניס ארון לבית קדשי הקדשים. ע"כ. כמו כן בבבא קמא (ק): עשרים וארבע מתנות כהונה ניתנו לאהרן ולבניו, עשר במקדש וד' בירושלים ועשר בגבולים.

ויש לבאר ענין מספר כ"ד לבית המקדש, כדי להורות, כי כל קדושת בית המקדש – כל השראת השכינה שהיתה

בספר שארית ישראל מביא מעשה על הגאון רבי שלמה קלוגר זצוק"ל שהיה רב בעיירה מסויימת, אבל אנשי המקום לא אהבו את זה שהרב מעיר להם ואומר להם מה לעשות, ולכן פיטרו אותו. וכך הוא נשאר ללא פרנסה וללא בית והחל לחפש מקום אחר. הוא הגיע לעיר ברוד ושם הוא ביקש להיות "מלמד" - ללמד ילדים, כדי שיהיה לו ממה להתפרנס.

אבל מכיון שלא הכירו אותו שם, ביקש לומר דרשה בבית המדרש, לשם כך הוא נדרש לבקש רשות מרב העיר הגאון רבי זלמן מרגליות זצ"ל. הרשות ניתנה ורבי שלמה דרש בבית המדרש בנוכחות המרא דאתרא וחכמי ברוד. מנהג המקום היה שלאחר הדרשה מסתובב הדרשן סביבות בית המדרש ואוסף איחולי "יישר כח" מאת השומעים. רבי שלמה הסתובב בין חכמיה הנודעים של ברוד וכולם בירכוהו והודו לו על הדרשה הנפלאה. אך דווקא המרא דאתרא שתק. התעניין רבי שלמה מדוע איננו זוכה לברכת יישר כח על דרשתו. והרב ענה לו בכנות: כפי הנראה הציבור לא הקשיב היטב לדרשה, שכן על פי דבריכם היה צריך להיות עשרים וארבעה מרגלים, ולאפוקי שלא היה רק שנים עשר מרגלים לכן גם יסוד וקוטב של הדרשה נופל ממילא.

רבי שלמה השתומם כיצד אשתמיטיה לאב"ד תוס' מפורש ואמר: בוודאי כן הוא כדבריכם שהיו עשרים וארבעה מרגלים כמובא בתוס' סוטה דף לד. ד"ה טורטני בשם הירושלמי, אליבא דרבי עקיבא.

האב"ד בדק וראה שאכן כך, מיד הוא הורה כי רבי שלמה קלוגר לא יהיה מלמד אלא מגיד. וכך קיבל רבי שלמה משרה שהתאימה למידותיו יותר ממלמדות.

אלא שיש לשאול על שיטת רבי עקיבא שמשה רבינו בחר לשלוח עשרים וארבעה מרגלים, לכאורה הרי די היה בשני מרגלים כמו שבאמת היה בזמנו של יהושע, ואם את המספר שנים עשר עוד ניתן לבאר ולהסביר, שכל שבט לא סמך על חבירו ולכן היה צורך בשנים עשר מרגלים, נציג לכל שבט.

אך מה ענין לשלוח עשרים וארבע מרגלים?

ונאמר בזה בסייעתא דשמיא כמה מהלכים:

אולי אפשר לומר שרצה משה רבינו ללמד בזה את עם ישראל, כי המספר עשרים וארבע מסמל את התורה הקדושה כי התנ"ך בנוי מכ"ד ספרים. כדברי רש"י בפרשת כי תשא (ל"א, ח): "ככלתו" כתיב חסר, מה כלה מתקשטת בעשרים וארבעה קשוטין הן האמורין בספר ישעיה (ג' ח"ה

במקדש, היא על ידי התורה הקדושה, לכן בתוך קודש הקדשים בארון הברית היו מונחים לוחות הברית וספרי התורה.

עוד יש לפרש ענין שליחת עשרים וארבע מרגלים, נודע דבריו הקדושים של הבני יששכר בכמה מקומות בספריו השונים (בנ"י חדשי תמוז אב מאמר ה' נחמה ג' אות ב'. חדשי כסלו טבת מאמר ה' ס' ד'. אגרא דפרקא אות קס"א, מגיד תעלומה עמ"ס ברכות ה.) בבילאור הפסוק (ישעיה נ"ד י"ב) "ושמתי כדכד שמשותיך". ותמצית מדבריו בתכלית הקיצור.

כל פרי מעשינו בעולם הזה לגרום היחוד העליון בעולם האצילות על ידי תורתנו ועבודתנו הוא יחוד יסוד צדיק עם מלכות כידוע, ועל כן נכרתו תקע"ו בריתות על התורה מנין יסוד מלכות. והנה כ"ד פעמים כ"ד בגימטריא תקע"ו מנין היחוד הנ"ל, זהו הבשורה הטובה שבישר הש"ת את ישראל על ידי הנביא: "ושמתי כדכ"ד וכו'", יזכו שיקבעו בשערי ירושלים אבנים טובות גדולות וזה שמם אשר יקרא להם הש"ת אז כדכ"ד, דהיינו כ"ד פעמים כ"ד לרמז היחוד העליון.

והבני יששכר מפרט כמה דוגמאות שמצינו מספר כ"ד פעמים כ"ד, שבגימטריא תקע"ו לרמז היחוד הנ"ל:

א. ד' אמות של הלכה דפחות מד' אמות לא נקרא בית, ד' אמות על ד' אמות הם כ"ד טפחים על כ"ד טפחים (כי כל אמה היא ששה טפחים) לרמז היחוד הנ"ל הנעשה ע"י התורה.

ב. בבית שני קרא אשכחו ודרשו והרחיבו שיעור המזבח עד שנעשה מקום המערכה כ"ד אמות על כ"ד אמות, סך הכל תקע"ו אמות מנין היחוד הנ"ל הנעשה ע"י עבודה.

ג. חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללים, דהנה אמרו בירושלמי במסכת ברכות (פ"א ה"א), בשעה אחת יש כ"ד עונות ובכל עונה כ"ד עתים, נמצא הוא גם כן כדכ"ד, כ"ד פעמים כ"ד, ושוב הכוונה היא אל היחוד הנ"ל.

ד. התחלת ימי הנסים דחנוכה בביאת יום כ"ה לחודש כסלו אחר עבור מן ימי החודש כ"ד ימים, כל אחד מן כ"ד שעות לרמז לישראל ענין היחוד כ"ד פעמים כ"ד תקע"ו יסוד מלכות.

לפי זה יש לפרש שאף משה רבינו שלח עשרים וארבעה מרגלים, לרמז להם שהם צריכים בכניסתם לארץ ישראל שהיא כנגד המלכות לעשות את היחוד העליון של יסוד ומלכות, שהוא כ"ד פעמים כ"ד, ממילא הכ"ד הראשון נעשה על ידם, והכ"ד השני יעשה על ידי המלכות היא ארץ ישראל.

עוד יש לפרש מה ענין מספר עשרים וארבע, מצינו בברכות (ז), שהקב"ה זועם בכל יום וזעמו רגע אחד. וכתב בספה"ק שער המלך (שער השייך ל"ז בתמוז, פרק א') על דברי דוד המלך (תהילים צ, ד'): "כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור", ואמרו (בר"ר יט ח) יומו של הקב"ה אלף שנה. ואם נחלק את אלף השנים לשתיים עשרה שעות. יצא כי כל "שעה" של הקב"ה עולה שמונים ושלוש שנים וארבעה חודשים, וכידוע אומרים במסכת ערכין, שבכל שנה ישנם אלף ושמונים רגעים. ולפי זה כשנחלק פ"ג שנים וארבעה חודשים לאלף ושמונים, יצא כ"ד יום, יוצא ש"רגע" של הקב"ה הוא כ"ד יום, ואם הקב"ה כועס רגע אחד, יוצא שזעמו של הקב"ה הוא עשרים וארבע יום.

ולכן משה רבינו בחר עשרים וארבעה מרגלים לרמז להם לבל יכעיסו את הקב"ה.

ואלי אפשר לומר, שהתורה יש בה כ"ד ספרים לרמז, כי על ידי לימוד התורה גורם לבטל את כעסו של הקב"ה.

הסבר נוסף למספר עשרים וארבע, היממה מתחלקת לעשרים וארבע שעות, י"ב שעות יום וי"ב שעות לילה. רבי עקיבא הלך ללמוד תורה עשרים וארבע שנים וחזר עם עשרים וארבע אלף תלמידים, כלומר המספר עשרים וארבע מורה על יום ולילה, על מצב טוב ועל מצב לא טוב, יש ללמוד תורה הן במצב של יום והן במצב של לילה – של

קושי, כמו כן יש לקיים את רצון ה' גם זה קל וטוב וגם אם זה קשה.

וכן מצינו בשבת (לג): מעיקרא (קודם שהיה רשב"י במערה) כי הוה מקשי ר"ש בן יוחי קושיא, הוה מפרק ליה ר' פנחס בן יאיר תריסר פירוקי, לסוף אחר שיצא רשב"י מן המערה, כי הוה מקשה ר"פ בן יאיר קושיא, הוה מפרק ליה רשב"י עשרין וארבעה פירוקי. ע"כ. והיינו, אחר שרבי שמעון בר יוחאי נטמן במערה, הוכיח כי הוא עמל ויגע בתורה הן במצב של יום והן במצב של לילה, לכן זכה לתרץ עשרים וארבע תירוצים על קושיותיו של רבי פינחס בן יאיר.

בגמרא תענית (ח). מובא: ריש לקיש הוה מסדר מתני' ארבעין זמנין כנגד מ' יום שניתנה תורה ועייל לקמיה דר' יוחנן. רב אדא בר אהבה מסדר מתני' עשרין וארבע זמנין כנגד תורה נביאים וכתובים ועייל לקמיה דרבא. ע"כ. וכתב עלה המהרש"א בחי' אגדות שם: מ' זמנין כנגד מ' יום בהא איכא טעמא דמשה נמי סדרן באותן מ' יום, ולכל הפחות פעם אחת בכל יום, אבל כנגד כ"ד תורה נביאים וכתובים אין כאן טעם מבורר. ע"כ.

אולם לפי דרכינו עניינו שרב אדא בר אהבה למד כ"ד פעמים, כדי להוכיח, כי הוא לומד תורה הן במצב של יום והן במצב של לילה, ועי"ז יזכה לברכה בלימודו.

כמו כן במסכת בבא מציעא (פד), אמר רבי יוחנן על ריש לקיש: בר לקישא, כי הוה אמינא מילתא הוה מקשי לי עשרין וארבע קושייתא, ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא. ע"כ. ושוב יש לומר, כי ריש לקיש שעזב מנעמי תבל ועמל בתורה מתוך יגיעה, הוכיח כי הוא לומד תורה הן במצב של יום והן במצב של לילה, לכן זכה להקשות לרבי יוחנן עשרים וארבע קושיות.

בזה יתבאר מדוע בחר משה רבינו לשלוח עשרים וארבעה מרגלים, כדי ללמד, כי יש לעשות את רצון ה' גם כאשר ההנהגה היא בבחינת יום, והכל מובן ובהיר, ובין אם ההנהגה היא בבחינת לילה ויש חושך והסתר פנים, ואין אנו מבינים מדוע עושה כך בורא עולם.

מעלת מעשה קטן

הרה"ק רבי מנחם מנדל מויטבסק זצ"ל שהיה מגדולי תלמידיו של המגיד ממעזריטש זת"ב מכיון שהוא היה ראש וראשון ליישוב האשכנזי בארץ הקודש והסמכות העליונה בנוגע לדמי החלוקה ממנה ניזונו יושבי הארץ הזאת. מסופר כי פעם ניגש אליו "עויבד" אחד והתאונן אודות חלקו בחלוקה של הרה"ק רבי אברהם מקאליסק זצ"ל לטענת ה"עויבד" עולה עליו רבי אברהם במעלתו רק במעט – בנקודה. ואם כן מדוע אין חלקו בחלוקה כמותו?

השיב לו רמ"מ אמנם בגשמיות אין לנקודה משמעות אך ברוחניות כל משהו זו כבר מציאות אחרת לגמרי, על מנת להמחיש זאת הוסיף ואמר, אתה יודע מה ההבדל בין כָּלָב שהיה צדיק לְכָלָב רק נקודה.

חסרונם של המרגלים היה "שלח לך אנשים" – אנשים הוא מלשון חשיבות, כלומר, המרגלים שנשלחו לרגל את הארץ, לא רצו להיכנס לארץ, כיון ש"אנשים" היו, הם חשבו כי מי הראוי להיכנס לארץ ישראל – לארץ הקדושה, טרקלין של מלך, רק מי שהוא מושלם בכל המידות, צדיק בכל מעשיו, וממילא כיון שהם עדיין לא הגיעו לשלימותם – הם אינם ראויים להיכנס אל הארץ הקדושה.

לעומת זאת, משה רבינו כשבא להציל את יהושע בן נון מעצת מרגלים הוא מוסיף לו את האות י' – "יה יושיעך מעצת מרגלים", האות י' היא האות הקטנה מל"ב אותיות התורה והיא באה ללמד, כי גם דבר קטן ברוחניות מעלתו גדולה, ולפעמים גם די המעשה קטן אשר על ידו יזכה להיכנס לארץ ישראל.

מובא במסכת תענית (כד), שבזמן התנא רב אירעה עצירת גשמים, רב ציוה לגזור תענית כהלכה ולא נענו, ורק כאשר

ניגש לפני התיבה שליח ציבור ופנה בתפילה ותחינה לבורא עולם, מיד כשהתחיל לומר "משיב הרוח" התחילה הרוח לנשוב, ואילו כשאמר "מוריד הגשם", כבר התחיל הגשם לרדת... הנה באה לה הישועה שציפו לה זמן רב.

הדבר היה לפלא אף בעיני רב שהיה מנהיג הדור ורבן של כל בני הגולה (רש"י ביצה ט.), הוא שאל את האיש למעשיו, והלה אמר לו: "אני מלמד תינוקות, ולתלמידים שלהוריהם אין אפשרות לשלם, איני נוטל מהם שכר". וכאן המשיך המלמד לתאר את הנהגתו הנפלאה עם תלמידיו. "יש לי בריכה של דגים ונער שאינו רוצה ללמוד אני 'משחד' אותו ונותן לו מדגים אלה. משתדל לסדר לו שוב את משנתו ו"מפייס" אותו, עד שחוזר ללימודו מרצונו".

לתפילת תענית ציבור היו שולחים שליח ציבור ש"מטופל במשפחה ואין לו – וביתו ריקם" (תענית טז.), אותו מלמד שבחרו בשעת עצירת גשמים, הרי דחוק היה במצבו, ועם זאת לא נטל תשלום מהורים שקשה היה עליהם לשלם, ונוסף על כך אף בריכה של דגים היתה לו שמהם היה נותן לתלמידיו כדי לעודד אותם ללמוד.

ולכאורה, הרי בימים ההם היו מצויים ממתקים לילדים, קליות ואגוזים, פירות ומיני מתיקה, כפי שמוצאים זאת במקורותינו. אמנם מלמד זה בחר דוקא לתת לתלמידיו דגים מהבריכה כדי ללמדם, ראו נא את הדגים, הם חיים במים כל ימיהם ועם זאת הם צמאים לכל טיפה חדשה היורדת מן השמים, וכדברי המדרש (בר"ר צז, ג): מה דגים הללו גדלין במים, כיון שיורדת טיפה אחת מלמעלה מקבלין אותה בצמאון כמו שלא טעמו טעם מים מימיהם, כך הן ישראל גדלין במים בתורה, כיון שהן שומעין דבר חדש מן התורה, הן מקבלין אותו בצמאון כמי שלא שמעו דבר תורה מימיהם. ע"כ.

המלמד רצה להורות וללמד את התלמיד, לכאורה כשאדם רואה טיפת מים יורדת מן השמים אין הוא מייחס לה חשיבות כלשהי, שונה הדבר אצל הדג, שמייחס חשיבות לכל דג ודג. כך בא המלמד ואומר לתלמידו, אתה לא מייחס חשיבות להתקדמות הרוחנית שלך, כי אתה מחפש משהו גדול, אולם עליך ללמוד מהדגים שאפילו מטיפה קטנה הם מתלהבים ושמחים.

רבי משה מרדכי שלוזינגר זצוק"ל סיפר, שפעם בא אליו בחור מירושלים שהוא למד חמש שנים ולא ראה סימן ברכה בלימודו, ואם כן שוב אינו רואה סימן ברכה ולכן רוצה הוא לצאת לעבוד. אז הוא שלח אותו לסטייפלער, שאל אותו הסטייפלר: אתה יודע ללמוד חומש רש"י? השיב כן, משנה ברורה? כן, גמרא עם רש"י ותוספות בהבנה פשוטה אתה מבין? השיב הבחור כן. צעק עליו הסטייפלר, לזה אתה קורא אינו רואה סימן ברכה? מה אתה חושב שסימן ברכה זה שאתה צריך לומר מערכה של רעק"א...

על פי זה יש לפרש שלכן יהושע בן נון נקרא "בן נון" שפירושו נונא – דג, היינו שליהושע היתה מעלת הדגים שידעו להעריך כל טיפה וטיפה, היינו כל מעלה ומעלה בעבודת ה' אפילו דבר קטן, הרי שמעלתו גבוהה מאוד.

כמו כן כתב רש"י (כתובות מג:): הוא רבי זירא הוא רב זירא, אלא בבבל מקמי דסליק לארעא דישראל לקמיה דרבי יוחנן ואין סמיכה בבבל הוּו קרו ליה רב זירא. ע"כ.

והיינו שרבי זירא הוסיפו לתואר שלו את האות 'י' לאחר שעלה לארץ ישראל, וזאת משום, שרבי זירא סבר כי לזכות להיכנס לארץ ישראל צריך את שיא השלמות, ולכן לא נכנס לארץ ישראל עד שזכה למחילת עוונות, כדאיתא בברכות (נז). אמר רבי חייא בר אבא: הרואה שעורים בחלום - סרו עוונותיו, שנאמר (ישעיהו ו', ז) "וסר עונך וחטאתך תכפר". אמר רבי זירא: אנא לא סלקי מבבל לארץ ישראל עד דחזאי שערי בחלמא. (תרגום: אני לא עליתי מבבל לארץ ישראל עד שראיתי שעורה בחלום). כמו כן במסכת כתובות (ק"ב): רבי זירא כאשר עלה לארץ ישראל לא מצא מעבורת לעבור בה. אחז בחבל ועבר. אמר לו אותו צדוקי: עם פזיז שהקדמתם פיכם לאוזניכם! עדיין בפזיזותכם אתם

עומדים! אמר לו: מקום שמשה ואהרן לא זכו - אני מי יאמר שאזכה לו?

לכך הוסיפו לתואר שלו את האות 'י' בעלייתו לארץ ישראל, כדוגמת יהושע שקודם עלייתו לארץ ישראל הוסיפו לו את האות 'י', כדי ללמדו, כי פעמים גם על ידי מעשה קטן, יכול זכות למעלה הנשגבה להעלות לארץ ישראל.

ולכן בסיום הפרשה יש לנו את מצות ציצית, אשר מחירה הוא כמה פרוטות, כמו כן אינה מצריכה שום מאמץ כדי לקיימה, ובכל זאת שכרה רב מאוד, שהרי שקולה היא כנגד כל המצוות (שבועות כט.), ובמנחות (מג:): מובא: כל הזריז במצוה זו זוכה ומקבל פני שכינה.

כלומר הפרשה פותחת בחסרונם של המרגלים שלא ידעו להעריך ערך כל מצה ומצוה, וממילא לא ראו עצמם ראויים להיכנס אל ארץ ישראל, ומסיימת בתיקון לכך על ידי מצות ציצית, שאף שלכאורה מצוה קטנה היא שאין דרכם של בני אדם להעריך אותה, אולם מעלתה גבוהה מאוד.

מסופר על הגאון רבי ציון ביתאן זצ"ל נכדו של הרב הקדוש הראש אב בית דין מקודש רבי נסים ביתאן זצ"ל, בשנת 1955 נפטר בתוניס בשיבה טובה ובגיל מופלג של 95 שנה, לפני שבע שנים העלו את עצמותיו בחשאי מתוניס והוא נקבר בנתיבות. פעם אחת קיבל מחלה רצינית עד שהרופאים נתייאשו ממנו והוכרחו להזמין לו רופא ומפורסם וכשביקר אותו אמר, עכשיו איני יכול לעזור לו כלום רק עד מחר בבקר, נראה אם יש איזה תרופה מתאימה בשבילי, והיה במצב של גסיסה בר מינן. באותו לילה קם החולה ואמר לאשתו ואנשי ביתו: תדעו שראיתי בחלומי את הסבא רבי נסים ביתאן זצ"ל ואמר לי, תדע שהציצית שלך פסולה. וכן היה בדקו הציצית ומצאוהו פסולה והחליפו אותה בציצית כשרה ומאותו זמן והלאה נשתנה מצבו לטובה והיה הולך ומבריא עד שהבריא לגמרי.

מעשה בהגאון רי"מ גורדון זצ"ל ראש ישיבת "לומז'א" ששהה בלונדון וקיבל מכתב ממשפחתו, על ענין של הכנסת כלה חשוב מאד, עבור כלה שהשידוך עמד להתבטל מחמת ענינים כספיים.

וכשנודע הענין להגר"י אברמסקי זצ"ל גאב"ד "לונדון" נזדרז מיד לאסוף את הסכום הדרוש, ולא נתקררה דעתו עד ששלשל במו ידיו את המעטפה, עם ההמחאה הכספית בתיבת הדואר.

כשנודע להגר"מ גורדון על כך, שאל להגר"י אברמסקי על מה ראה לטרוח כל כך לשלשל בעצמו את המכתב לתיבת דואר? ועל כך ענה לו: הלא מפיו של מר שמעתי את הסיפור כי אשת הגר"א ורעותה התחייבו זו לזו שמי מהן שתקדים להפטר מן העולם, תבוא ותספר תוך שלשים יום מפטירתה מה מתרחש בעלמא דקשוט, ויהי ביום השלשים באה האשה האחת לספר לרעותה: זכור לך יום פלוני שהלכנו לאסוף נדבות לדבר מצוה ראינו מרחוק את הגבירה, נפנפנו אליה ביד לאות שתמתין עלינו, וניגשנו לקבל את התרומה.

והנה גם אותו נפנוף קל נרשם למעלה בספר הזכרונות. וסיים הגר"י אברמסקי: אם אפילו נפנוף קל נרשם למעלה, כל שכן שפעולה זו של שלשול המכתב של הכסף, בודאי! שנרשמה למעלה, ולכן לא ויתרתי על כך לשלוח על ידי שליח, אלא השתדלתי לשלוח בעצמי את המכתב, כדי לזכות במצוה רבה.

"קו השיעורים - להתענג בתענוגים"

0772618021

לשמירת שיעורים על פרשת שלח הקש :
1,4,4

שמעו ותחי נפשכם.